

Sík Sándor és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság

Figyelemmel és érdeklődéssel olvastam a *Vigilia* májusi számában Kardos Klára klagenfurti levelét, amelyben Sík Sándor és a Magyar Irodalomtörténeti Társaság kapcsolatáról szóló cikkem (*Vigilia*, 1984. 139–141.) néhány megállapítását kérdőjelezi meg. Kardos Klára tudtommal Sík Sándor munkatársi köréhez tartozott és mint írja, a professzor akadémiai székfoglaló előadásához ő gyűjtött anyagot.

Helyesen írtam cikkemben, hogy Sík Sándor 1946-ban lett az Akadémia tagja (1946. július 24-én, 22 szavazattal egyhangúlag választották meg), székfoglalóját viszont valóban jóval később, 1948. január 5-én tartotta meg, a magyar költők isten-élményével foglalkozó munkájának egyik részletét mutatva be. A székfoglaló címét illetően tehát igaza van Kardos Klárának, arra viszont, mint egykori jelenlévő pontosan emlékszem, hogy a nagy témakörből a József Attilára vonatkozó önálló tanulmányt emelte ki és olvasta fel Sík Sándor. Még a székfoglaló évében (tehát nem 1947-ben, mint Kardos Klára véli) ki is adta a *Vigiliában* (1948. 582–589).

Kardos Klára szerint Sík Sándor két munkájának megjelenési évszámát hibásan közlöm. Egyik köteten sincs dátum, de egyik esetben sem látszik indokoltnak az általam megjelölt évszámok módosítása. A *Gárdonyi, Ady, Prohászka* 1928-as, illetve a *Zrínyi Miklós* 1940-es megjelenési időpontját illetően nemcsak a legújabb és többszörösen ellenőrzött könyvészeti és bibliográfiai kiadványok adatai egyeznek meg, hanem közvetett dokumentumok is megerősítik az általam közölt évszámok helyességét. A *Gárdonyi, Ady, Prohászka* 1928-as megjelenését valószínűsíti az a tény, hogy a *Pester Lloyd*-ban már 1929. január 12-én a *Nemzeti Újság*-ban pedig

január 24-én jelent meg bírálat a könyvről. Még egyértelműbb a helyzet a Zrínyi-monográfia 1940-es megjelenését illetően. Erről a műről ugyanis a *Katolikus Szemlé*-be, a *Kelet Népe*-ben, a *Magyar Kultúrában* és a *Vigiliában* is közöltek már kritikát 1940-ben.

Vargha Kálmán

RÓNAI MIHÁLY ANDRÁS

Magyar lant

Janus Pannonius-szal indítja a „kalandos természetű munkának” vallott arckép-, tanulmány-, emlékezés-gyűjteményét a szerző. Hetvenegy magyar költőt sorakoztat fel s eljut a Nyugat harmadik nemzedékéig, Rónay György, Toldalagi Pál, Devecseri Gábor karakterének, korának tanúvallomásszerű, kortársi fölméréséig.

Tárgyalásmódja és szempontjai sokszínűek, személyes élményektől, sőt kárhóztató vagy lelkesedő indulatoktól is fűtöttek. Így például Horváth Béla súlyos eltévelyedései esetében, ahol ez az indulat szinte parttalanná válik s a sugalmazó árnyra és korra is kiterjed. Költő-arcképeit – melyekben néha nem, vagy csak alig tűnik föl a költészet mint műfaj s annak méltatása – egymással is tükrözteti s így kelnek életre a kapcsolatok, érezzük a kor eleven áramkörét. Amit dokumentál, ábrázol, az személyes emlékezései, olvasmányélményei visszhangjától válik érdekfeszítővé, izgalmassá.

Magával ragadó színekkel festi a 15., s a következő századok költészetét indító művelődéstörténeti motívumait – Janus Pannonius európaiságtól ihletett magyar géniuszt, Bessenyei György környezetét –, az írott magyar költészet indulásának zsengéit. Baloldali elkötelezettséggel foglal állást a két világháború közötti időszak, a negyvenes évek emberi-művészi próbatételeiben – majd az ötvenes évekeiben is –, az áldozatok, a túlélők, a kortársak magatartásformáinak emberközeli, oldott stílusú, dialektikus-retorikus ábrázolásában. (Szépirodalmi Kiadó, 1984.)

Dékány Endre